

ځانگړې زده کړه څه شی ده؟

کله چې ماشوم ځانگړې زده کړه ترلاسه کوي، دا په دې مانا ده چې عامه ښوونځي د زده کوونکي اړتيا ته په پام سره خدمات او تدریس وړاندې کوي. ځانگړې زده کړه د فدرال د قانون په اساس چمتو کېږي چې د معلولیت لرونکو افرادو لپاره د زده کړې د قانون (IDEA) په نامه یادېږي، چې د معلولیت لرونکو زده کوونکو او د هغوی د والدينو لپاره ځانگړې قانوني خدمات چمتو کوي ترڅو وکولای شي د زده کړې دغه انفرادي فرصتونه ترلاسه کړي.

ځانگړې زده کړه خدمت دی، نه ځای

د ځانگړې زده کړې خدمات څنگه کولای شي ستاسو له ماشوم سره مرسته وکړي؟

- ▶ که چېرې ستاسو ماشوم د ځانگړې زده کړې لپاره په شرایطو پوره وي، ستاسو ماشوم به هغو خدماتو او ملاتړ ته لاسرسی ولري چې په ځانگړې توگه ستاسو د ماشوم د اړتیاوو د پوره کولو لپاره طراحی شوي دي.
- ▶ د ځانگړې زده کړې خدماتو ستاسو لپاره په وړیا توگه انفرادي پروگرام چمتو کوي چې کېدی شي د ځانگړې زده کړې ښوونکي او خدماتو چمتو کوونکي هم پکې شامل وي، لکه مسلکي معالجین، فزیکي معالجین، د وینا د ژبې رنځپوهان، او د لوستې په برخه کې د ستونزې لرونکو کسانو لپاره د تدریس چمتو کوونکي.

د ځانگړې تعلیم پروسه:

والدين د دې حق لري چې هر وخت د ځانگړې زده کړې د ارزونې غوښتنه وکړي. له ښوونځيو غوښتنه کېږي چې زده کوونکي هغه وخت د ارزونې لپاره راجع کړي کله چې په هغوی کې داسې معلولیت په گوته شي چې د ځانگړې زده کړې خدماتو ته اړتیا لري. دا مهمه ده چې د ځانگړې زده کړې د پروسې د گامونو په هکله پوه شو.

د ځانگړې زده کړو د خدماتو ترلاسه کول:

د IEP تطبیق

د ځانگړې زده کړې د پیل گامونه:

د والدينو په توگه د خپلو حقونو په هکله نور معلومات کولای شئ لاندې ومومئ:

SPEDTEX
Special Education Information Center

د والدينو لپاره د ځانگړې زده کړې مرسته

spedtex.org
1-855-773-3839

د ARD پروسې لپاره د والدينو لارښود
bit.ly/ParentsARD

د خونديتوب د طرزالعملونو په اړه خبرتیا
bit.ly/ParentsNPS

نور داسې فدرالي قوانین هم شته چې د معلولیت لرونکو زده کوونکو لپاره ځانگړې مرستې چمتو کوي - لکه د 1973 کال د بېرته رغونې د قانون 504 برخه - IDEA یوازې د هماغه قانون په اساس ځانگړې حقونه چمتو کړي دي. دغه سند د هماغه حقونو لندیز وړاندې کوي.

1

د ځانگړې زده کړې د ارزونې لپاره ارجاع شوي ده.

ارجاع:

- ▶ د قانون له مخې اړينه ده کله چې عامه ښوونځی داسې وانگېري چې ستاسو ماشوم د داسې معلوليت لرونکی دی چې د برياليتوب لپاره د ځانگړې زده کړې خدماتو ته اړتيا لري.
- ▶ د ځانگړې زده کړې د ارزونې لپاره غوښتنې ته ويل کېږي، کله چې والدين دغه غوښتنه کوي. غوښتنه بايد په ليکلي بڼه اړونده کارمندانو ته وشي. ښوونځي د معلوماتو په وړاندې کولو سره ځواب ورکړي چې آیا ارزونه ترسره کوي کته.

ښوونځی بايد په 15 ښوونيزو ورځې کې په ليکلي بڼه ځواب ورکړي.

2

تاسو به وپوښتل شئ چې آیا رضایت لری کته چې ښوونځی ستاسو د ماشوم ارزونه وکړي.

د ارزونې لپاره رضایت:

- ▶ هغه اجازه ده چې تاسو يې په ځانگړې توگه روزل شوو کارمندانو ته ورکوي ترڅو په ځانگړې ساحه کې ستاسو د ماشوم ارزونه وکړي.
- ▶ د ښوونځي له خوا کارول کېږي ترڅو هغه مالوپش پيل کړي چې له مخې يې ښوونځی بايد ستاسو د ماشوم ارزونه بشپړه کړي.

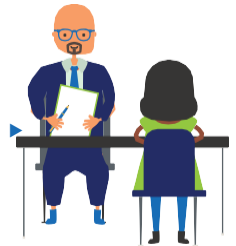
له ځينو توقعاتو سره، ارزونه بايد په 45 ښوونيزو ورځو کې بشپړه شي.

3

ارزونه د متخصصينو د رزول شوي تيم له خوا ترسره کېږي.

ارزونه:

- ▶ بشپړې انفرادي او ابتدايي ارزونې (FIIE) ته ويل کېږي، چې د تعليمي سپارښتنو، راپور او ستاسو د ماشوم د وړتياوو، لېوالتياوو، او ننګونو په هکله ليکلی راپور پکې شاملېږي. د مشکوک معلوليت روزل شوي متخصصين بايد برخه پکې واخلي، د بېلګې په توگه د لوست په برخه کې د ستونزه لرونکو کسانو جواز لرونکی معالج که چېرې د لوست په برخه کې د ستونزې شکمن موارد شتون ولري.
- ▶ ستاسو لپاره وړيا ترسره کېږي. که تاسو د ښوونځي له ارزونې سره موافقت ونکړئ، تاسو کولای شئ د خپلوکې تعليمي ارزونې (IEE) غوښتنه وکړئ. دا به د داسې چا له خوا ترسره کېږي چې د ښوونځي له خوا نه وي گومارل شوی.

4

د نومليکني، ارزونې او اخراج (ARD) کميته غونډې ترسره کوي ترڅو دا په گوته کړي چې آیا ستاسو ماشوم د ځانگړې زده لپاره په شرايطو پوره دی کته.

د ARD کميته:

- ▶ ستاسو، ښوونکو، د ښوونځي د مديرانو، هغو کسانو چې ستاسو د ماشوم په هکله ځانگړې تخصص لري، او د شکمن معلوليت په هکله د ځانگړو روزل شوو متخصصينو تيم دي.
- ▶ په دغه غونډه کې، ستاسو د ماشوم د ارزونې په هکله بحث، ستاسو د ماشوم د وړتياوو او کمزورتياوو په گوته کول، او بيا دا په گوته کول چې ايا ستاسو ماشوم معلوليت لري کته او د ځانگړې زده کړې اړتيا.

کله چې د ارزونې راپور بشپړ شي، د ARD کميته معمولاً 30 تقويمي ورځې وخت لري ترڅو په شرايطو پوره والی څرګند کړي او IEP ترتيب کړي.

که چېرې ستاسو ماشوم د ځانگړې زده کړې د خدماتو لپاره په شرايطو پوره وي، نو **ARD** کمېټه به همدارنگه د انفرادي زده کړې پروگرام (**IEP**) ورته ترتيب کړي.

IEP:

- ▶ د هغو معلوماتو راټولو دي چې ستاسو د ماشوم معلوليت په گوته کوي، ستاسو د ماشوم اوسنی وړتياوي او کمزورتياوي په گوته کوي، هغه اهداف په گوته کي چې بايد کار ورباندې وشي، او د ځانگړې زده کړې اړونده هغه خدمات بندي چې ستاسو د ماشوم د بريالتوب لپاره اړين دي.
- ▶ داسي يو سند دی چې بنوونځي يې بايد له دکولو وروسته تعقيب کړي، او تاسو د خپل ماشوم لپاره د خدماتو د ترلاسه کولو توافق کوئ. خدمات به څومره ژر چې امکان ولري پيل شي.

تاسو د **IEP** په ترتيب او جوړولو کي د گډون حق لرئ او توافق کوئ يا يې نه کوئ چې ستاسو ماشوم دي د ځانگړې زده کړې خدمات ترلاسه کړي.

مخ پر وړاندې تگ: د ځانگړې زده کړې د خدماتو ترلاسه کول

کله چې **IEP** ترتيب شي، دا د بنوونځي مسؤليت دی چې **IEP** تطبيق کړي. بنوونځي بايد په **IEP** کي تشرېح شوي خدمات، آسانتياوي، او مرستې چمتو کړي، او د بنوونځي کارمندان به په **IEP** کي د ټاکل شوو موخو په لور ستاسو د ماشوم د پرمختگ څارنه کوي.

- ▶ تاسو به د خپل ماشوم د **IEP** اهدافو په اړه لږ تر لږه يو ځل د ټولگي په موده کي راپور ترلاسه کوئ.
- ▶ د **ARD** کمېټه به لږ تر لږه په کال کي يو ځل ستاسو د ماشوم **IEP** گوري او ارزونه به يې کوي.
- ▶ د **ARD** کمېټې د غړي په توگه، تاسو به له لږ تر لږه په هرو دريو کلونو کي يو ځل د نوې ارزونې د اړتيا په هکله بحث کوئ.
- ▶ تاسو هر وخت کولای شئ د **ARD** کمېټې د غونډې غوښتنه وکړئ.
- ▶ تاسو کولای شئ د ځانگړې زده کړې لپاره خپل رضاييت فسخه کړئ. په بله مانا، تاسو کولای شئ بنوونځي ته په ليکلي بڼه خبر ورکړئ چې تاسو غواړئ د خپل ماشوم لپاره د ځانگړې زده کړې خدمات بند کړئ.
- ▶ د بنوونځي د نظم لپاره ځانگړي قوانين شتون لري. که چېرې ستاسو د ماشوم معلوليت د ناسم چلند د واقع کېدو لپاره دليل وگڼل شي، د **ARD** کمېټه کولای شي په ځانگړو حالاتو کي، په انضباطي عواقبو کي بدلون راولي.

که چېرې اختلاف رامنځ ته شي:

د **ARD** کمېټې د هرې غونډې په جريان کي به تاسو يو فعال گډونوال ياست، د بنوونځي له کارمندانو سره به د خپل ماشوم د ځانگړو اړتياوو په هکله خبرې کوئ ترڅو د وړاندې تگ لپاره غوره توافق ته ورسېږئ. اما د وخت په تېرېدو سره، تاسو کېدی شي د بنوونځي له پرېکړو سره مخالفت وکړئ. د **فدرال IDEA** د قانون له مخي، تاسو رسمي حق لرئ ترڅو د ځانگړې زده کړې د هغو پرېکړو مخالفت وکړئ چې د بنوونځي له خوا کېږي، په دواړو هغو مرحلو کي چې ځانگړې زده کړه پيلېږي او کله چې د ځانگړې زده کړې خدمات ترلاسه کوئ. د شخړې د حل په گزینو کي د ايالتي شکايت پانو دکول، د منځگړيتوب غوښتنه، او د پروسي د مناسبې استماعيې غوښتنه شاملېږي. دولتي تسهیلوونکي هم شتون لري ترڅو له **ARD** کېنو سره د **IEPs** په اړه توافق ته د رسېدو په برخه کي مرسته وکړي.

په IEP کې څه دي؟:

IEP بايد ستاسو د ماشوم لپاره ځانگړو اجزاوو ته رسيدگي وکړي، لکه:

« د اکادميکو لاسته راوړنو لپاره د والدينو کچه او عملياتي اجراءات (PLAAFP) د ARD کمېټه ستاسو د ماشوم مهارتونه، وړتياوي، او ننگوني د ارزونې د راپور او نورو معلوماتو په اساس ياداشت کوي.

PLAAFP

« د اندازې وړ کلني **موخي**: موخي ټاکل کېږي ترڅو ستاسو د ماشوم په ځانگړو اړتياوو باندې تمرکز وشي او دا څرگنده شي چې کله به ستاسو د ماشوم د پرمختگ تمه کېږي.

موخي:

■ که چېرې ستاسو د ماشوم د لوست په برخه کې ستونزه لري، د بېلگې په توگه، موخه کېدې شي په ځانگړې موده کې د لوست د پراختيا په ځانگړې برخه يا فصاحت باندې تمرکز وکړي.

تدريس او خدمات

« د ځانگړې **طراحي شوي زده کړې**، **اړونده خدماتو**، او **فرعي مرستو او خدماتو** تشرېح چې چمتو کېږي به. تدريس او خدمات به ستاسو د ماشوم ځانگړو اړتياوو ته په پاس سره فرق کوي. د بېلگې په توگه، که چېرې ستاسو په ماشوم کې د زده کړې اختلال په گوته شي:

■ په ځانگړې توگه په طراحي شوي تدريس کې به په لوړه کچه د روزل شوي چمتو کونکي له خوا د تدريس لپاره په منظم ډول د مهالوېش مطابق ټاکلي وختونه شاملېږي او له داسې پروگرام څخه به استفاده کېږي چې د زده کړې د اختلال لرونکو زده کوو سره به د **د زده کړې د اختلال لارښود کتاب** مطابق مرسته کوي؛

■ په اړونده خدماتو کې کېدې شي داسې مرستې شاملې وي چې د متخصص معالج په واسطه ستاسو د ماشوم د لويو عضلاتو اړوند مهارتونه بهوبد ومومي که چېرې ستاسو ماشوم په ليکلو کې هم ستونزه ولري؛ او

■ او په فرعي او تکميلي مرستو او خدماتو کې د ليک برخې د کورنيو دندو لپاره له وينا پر متن د اړولو گزينو لپاره ستاسو د ماشوم د اړتياوو مستند کول شاملېږي.

ارزوني

« په دې اړه معلومات چې ستاسو ماشوم به څنگه د ايالت او ناحيې په کچه په **ارزو نو کې برخه اخلي**. په شمول د دې چې د اضافي وخت په څېر آسانتايوي اړيني دي کته.

انتقال

« **د ليرد خدمات**: کله چې ستاسو ماشوم 14 کلني ته ورسېږي، IEP بايد له عالي ښوونځي وروسته ستاسو د ماشوم لپاره په پلان باندې کار پيل کړي او دا چې د ځانگړې زده کړې خدمات به په دغو پلانونو باندې له کار کولو سره څنگه عيارېږي.

ځای پر ځای کول

« IEP ستاسو د ماشوم تعليمي **ټاکنه** ياداشت کوي. د ټاکنې د پرېکړو په هکله د هغې اړتيا په واسطه لارښوونه کېږي چې په حد اقل محدود چاپېريال (LRE) کې تعليم وړاندې شي. د LRE موخه دا ده چې ستاسو ماشوم د هغوی اړتياوو ته په پام سره په ټولگي کې د امکان تر حده او څومره چې مناسبه وي د معلوليت نه لرونکو زده کوونکو سره کښېښي.

دغه فورمه د هغو حقونو لنډيز دی، چې له ارجاع وروسته بايد والدينو ته ورکړل شي. ستاسو لاسليک يوازې دا په تصدیقوي چې تاسو فورمه ترلاسه کړوې ده. د خپلو حقونو په هکله د ډېرو معلوماتو لپاره، د **خونديتوب د طرز العملونو خبرتيا** او د **ARD پروسي په هکله د والدينو لارښود** وگورئ.

د زده کوونکي د آی ډي شمېره:

د زده کوونکي نوم:

د والدينو يا پالونکي نوم